

๑. วัดท่าข้ามศรีดอนชัย

๒. กลุ่มทอผ้าไทลื้อ แม่ดอกแก้ว

๓. เอือนคำแพง

๔. สวนสาธารณะ หนองรงค์

๕. พิพิธภัณฑ์ลื้อลายคำ

๖. ศูนย์สตรีทอผ้าศรีดอนชัย

๗. โรงเรียนชุมชนบ้านศรีดอนชัย

๘. บ้านไทลื้อ ๑๐๐ปี

กองการศึกษา เทศบาลตำบลศรีดอนชัย

อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

เทศบาลตำบลศรีดอนชัย อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย
โทร. ๐๕๓-๑๙๒๓๔๕, ๐๕๓-๑๙๒๓๔๖

ชื่อ นางดอกแก้ว ธีระโครต (ปาดอกแก้ว)
ศูนย์การเรียนรู้ กลุ่มอาชีพผ้าทอไทลื้อศรีดอนชัย
ให้ความรู้ด้าน การทอผ้า และจัดจำหน่ายผ้าทอ

ติดต่อได้ที่ facebook: แม่ครูดอกแก้ว ผ้าทอไทลื้อ

โทร ๐๘๖-๑๙๕๕๓๓๑, ๐๘๑-๗๐๖๕๓๕๐

ชื่อ นางแวนแก้ว ภิรมย์พลัด (ป้าแวน)
ศูนย์การเรียนรู้ กลุ่มสตรีทอผ้าศรีดอนชัย
ให้ความรู้ด้าน การทอผ้า และการเย็บผ้า

facebook: กลุ่มสตรีทอผ้าศรีดอนชัย

โทร ๐๘๙-๗๕๙๙๔๙๖, ๐๙๑-๘๗๕๕๘๓๔

ชื่อ นางอำพร อะทะวงษา (ป้าอุ้ม)
ศูนย์การเรียนรู้ เอือนคำแพง
ให้ความรู้ด้าน การทอผ้า และการฟ้อนพื้นเมือง

facebook: เอือนคำแพง เชียงของ

โทร ๐๘๖-๑๑๕๘๕๕๑, ๐๘๑-๗๖๕๕๕๒๐

ชื่อ นายสุริยา วงศ์ชัย (อาจารย์ขอ)
ศูนย์การเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์ ลื้อลายคำ
ให้ความรู้ด้าน ศิลปวัฒนธรรมล้านนา และผ้าทอ

facebook: สุริยา วงศ์ชัย พิพิธภัณฑ์ ลื้อลายคำ

โทร ๐๘๖-๑๑๕๘๕๕๑, ๐๘๑-๗๖๕๕๕๒๐

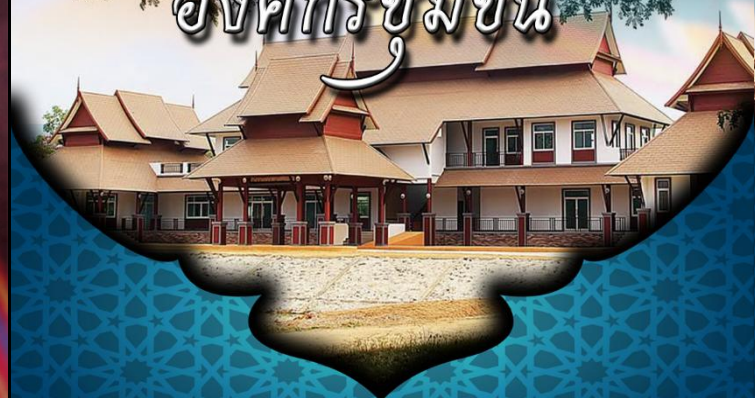

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

หัตถกรรมผ้าทอ

และ

องค์กรชุมชน

ผ้าทอไทลื้อ ชุมชนบ้านศรีดอนชัย

แม่หญิงชาวไทลื้อสวมชุดไทลื้อเนื่องโอกาสรับเสด็จ รัชกาลที่ ๗ ทรงเยี่ยมประชาชนในจังหวัดเชียงราย

"ชุมชนบ้านศรีดอนชัย" ต.ศรีดอนชัย อ.เชียงของ จ.เชียงราย ที่มี "ชาวไทลื้อ" (ไทลื้อ) กลุ่มชาติพันธุ์ที่อพยพมาจากสิบสองปันนา เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยบริเวณภาคเหนือตอนบน

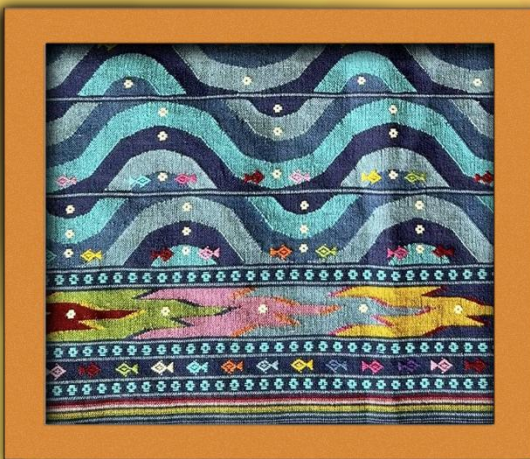
สมัยก่อนชุมชนไทลื้อศรีดอนชัย จะทอผ้าและตัดเย็บไว้ใช้เอง ภายในครอบครัวเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวัน โดยจะทำการผลิตผ้าขึ้นมาใช้เอง โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการ ปลูกฝ้าย ปั่นด้าย ทอผ้า และนำมาตัดเย็บ เพื่อให้มีเครื่องนุ่งห่มใช้ในชีวิตประจำวัน และมีชุดสวมใส่ไปร่วมในงานพิธีต่างๆ ซึ่งในหมู่บ้านไทลื้อศรีดอนชัย เกือบทุกครัวเรือนจะมีกี่ไว้สำหรับทอผ้า ผู้หญิงในชุมชนไทลื้อในสมัยก่อนเกือบทุกหลังคาเรือนจะมีอาชีพการทอผ้าเป็นอาชีพเสริม เวลารว่างหลังจากการทำนา โดยการทอผ้าได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ โดยเริ่มจากความสนใจของผู้เรียน การสังเกต และได้ถามผู้รู้แล้วฝึกด้วยตนเอง การผลิตผ้าเดิมจะเน้นการสวมใส่ใช้ในชีวิตประจำวันเป็นหลักไม่มีลวดลายมาก ปัจจุบันมีการแลกเปลี่ยนลวดลายกับผู้อื่นทำให้เกิดลวดลายใหม่ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนไทลื้อศรีดอนชัย ลายผ้าแต่ละผืนก็มีเรื่องราวและความเชื่อแฝงอยู่ในนั้นอีกด้วย

ลวดลายผ้าทอไทลื้อ

ผ้าทอไทลื้อ ลายน้ำไหล

สาเหตุที่เรียก ผ้าทอลายน้ำไหล เพราะลวดลายที่ทอออกมา มีลักษณะเหมือนลายน้ำไหล จึงเรียกว่าผ้าลายน้ำไหล แต่ปัจจุบันได้คิดพลิกแพลงลวดลายต่างๆ เพิ่มขึ้นอีกมากมาย และได้ขยายพื้นที่การทอผ้าเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังคงเรียกชื่อเดิมว่าผ้าลายน้ำไหล หรือ ผ้าทอลายน้ำไหล

ผ้าทอไทลื้อ ลายแม่น้ำโขง

สาเหตุที่เรียก ผ้าทอลายแม่น้ำโขง เพราะลวดลายที่ทอออกมาเปรียบเสมือนว่ามีคลื่นพัดผ่านและยังตกแต่งด้วยการปักรูปปลา ลงไปในผ้าทอ ทำให้ผ้าทอมีเอกลักษณ์ มีเส้นด้ายน้ำโขงที่อุดมสมบูรณ์ ไม่เหมือนผ้าทอผืนอื่นๆ

ขั้นตอนการทอผ้ามีดังนี้

๑. ปลูกฝ้ายในเดือนแปด เดือนเก้า เก็บฝ้ายในเดือนเก้าถึงเดือนยี่
๒. เก็บเอาฝ้ายมารวมกัน นำมาตาก แล้วเอาสิ่งที่ปนมากับฝ้ายออก
๓. นำมาอัดฝ้าย คือ เอาเมล็ดของฝ้ายออก เหลือเฉพาะขวงฝ้าย
๔. นำขวงฝ้ายมา "บดฝ้าย" ทำให้ฝ้ายกระจายตัว ให้เข้ากันได้ดี
๕. นำมา "ฮ้ำ" คือ พันเป็นหางฝ้าย
๖. นำฝ้ายที่ได้มาปั่นด้วยเครื่องปั่นฝ้าย (ทำฝ้ายจากที่เป็นหางให้เป็นเส้นฝ้าย)
๗. นำมา "เป็ฝ้าย" คือนำเส้นไหมที่ได้จากการปั่นฝ้ายมาทำเป็นต่อง (ใจ)
๘. นำต่องฝ้ายมา "ป้อ" (ทุบ) ฝ้าย แชน้ำ ๒ คืบ ต่อมานำมานวดกับน้ำข้าว(ข้าวเจ้า) ผึ่งไว้ให้แห้ง
๙. นำเส้นฝ้ายที่ได้มา "กัวกฝ้าย"
๑๐. นำมา "ฮ้วน" (เดินเส้น) กับหลักเสา
๑๑. นำไปใส่กี่ แล้วนำไปสับกับ "พื้ม"
๑๒. ฝ้ายที่เหลือจากการใส่กี่ นำมาปั่นใส่หลอด แล้วเอาหลอดฝ้ายใส่สวทอ(กระสวยทอผ้า) และเริ่มทอผ้า